

2017 Uluslararası Hemşireler Birliği Teması'na Genel Bakış

Overview of International Council of Nurses 2017 Theme

Ümran Oskay¹, Funda Büyükyılmaz², Nihal Ünalı Baydın³, Ahmet Karaman⁴,
Büşra Yılmaz⁵, Ferda Akyüz⁶

DOI: 10.26650/FNJN.317752

¹Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

²Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

³Öğr. Gör. Dr., İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

⁴Arş. Gör. İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

⁵Arş. Gör. İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

⁶Arş. Gör. İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Sorumlu yazar/Corresponding author:

Funda Büyükyılmaz,
İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Abide-i Hürriyet Caddesi, 34381 Şişli, İstanbul, Türkiye
Telefon/Phone: +90 212 440 0000/27119
Faks/Fax: +90 212 224 4990
E-posta/E-mail: feyilmaz@istanbul.edu.tr

Geliş tarihi/Date of receipt: 31.05.2017

Kabul tarihi/Date of acceptance: 28.11.2017

Atıf/Citation: Oskay, Ü., Büyükyılmaz, F., Ünalı-Baydın, N., Karaman, A., Yılmaz, B. ve Akyüz, F. (2018). 2017 Uluslararası Hemşireler Birliği Teması'na genel bakış. *FNJN Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 26(1), 69-78. <https://doi.org/10.26650/FNJN.317752>

ÖZ

Uluslararası Hemşireler Birliği (International Council of Nurses-ICN) hemşireler arasında mesleki kültürü oluşturmak, sürdürmek, meslekte paylaşılan değerleri yansıtmak, evrensel olarak yaşanan sorunlara tüm hemşirelerin dikkatini çekmek ve hemşirelere düşen sorumlulukları yansıtmak üzere her yıl bir tema belirlemektedir. 2017 yılının teması, "Hemşireler: Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Ulaşmada Öncü Ses" olarak belirlenmiştir. Bu derlemenin amacı, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ülkemiz hemşirelerinin dikkatini çekmek üzere ICN tarafından belirlenen temayı ana noktalarıyla özetlemek ve yine ICN temasında vurgulanan hemşirelik çıkarımlarına dikkat çekmektir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, uluslararası hemşireler birliği, tema

ABSTRACT

The International Council of Nurses (ICN) determines a theme each year to create and maintain professional culture among nurses, to reflect shared professional values, to attract all nurses' attention to universal problems, and to reflect the responsibilities of nurses. The theme for 2017 is "Nurses: A leading voice in the attainment of Sustainable Development Goals". The aim of this review is to summarize and collate the main points determined by the ICN for the benefit of our country's nurses.

Keywords: Nursing, international council of nurses, theme

EXTENDED ABSTRACT

Each year, the International Council of Nurses (ICN) sets a theme with the following goals: to create and maintain the culture of the nursing profession; to reflect shared professional values; to represent nursing; to draw the attention of all nurses to global issues; and to reflect the responsibilities of nurses within the Council (ICN, 2017c). "Nurses: A leading voice in the attainment of Sustainable Development Goals (SDGs)" has been chosen as the 2017 theme (ICN, 2017b). All public and private sector employees have significant roles and responsibilities regarding SDGs and their attainment. In this context, nurses, who play a key role in the health sector, have important tasks related to these goals. The SDGs include 17 distinct goals, described below. The broader aim is to prepare an action plan for people's lives and welfare, to enhance world peace, and to create a broader understanding of freedom.

Goal 1 aims to end all kinds of poverty; Goal 2 aims to end hunger, ensure food safety, develop nutrition, and promote sustainable agriculture; Goal 3 aims to develop, protect, and maintain the health of individuals by providing equality and justice at the point of resource allocation with respect to health, social care, and other economic services; Goal 4 aims to provide quality life-long, equal education opportunities for all; Goal 5 emphasizes gender equality as a fundamental human right, with the aim of ensuring gender equality within society and strengthening the social position of women and girls; Goal 6 emphasizes the importance of public health for providing safe and accessible water; Goal 7 focuses on providing accessible, reliable, sustainable, and modern energy; Goal 8 emphasizes that access to a versatile and educated health workforce is of critical importance for improving local, national, and global health outcomes. The objective is to ensure sustainable and inclusive economic development, full and productive employment, and work environments conducive to human dignity; Goal 9 states that access to health services is important for bio-physical, spiritual, and social-cultural well-being, the prevention of diseases, the diagnosis and treatment of diseases, and the reduction of morbidity and mortality. The aim is to construct durable infrastructures, to promote sustainable and inclusive industrialization, and to foster new inventions; Goal 10 emphasizes the fact that nursing plays a critical role in coping with issues such as providing equal opportunities for socio-economically disadvantaged people in the health care system and defending patients' rights. It aims to ensure the reduction of inequalities within and between countries; Goal 11 emphasizes the importance of making cities and human settlements all-embracing, safe, strong, and sustainable; Goal 12 emphasizes that community attention should be drawn toward waste management. Health care professionals play an important role in protecting and maintaining the health of individuals in the context of the sustainability of services and waste management; Goal 13 states that nurses and nursing associations should be aware that climate change affects community health and should accordingly plan protective measures; Goal 14 states that it is important for nurses to determine the cleanliness of water and food safety, which are important resources for food supply, by emphasizing that clean water resources (lakes, etc.) may be effective in preventing malnutrition in children; Goal 15 aims to protect, restore, and ensure the sustainable use of terrestrial ecosystems, ensure the sustainable use of forests, fight desertification, stop and reverse the loss of land productivity, and prevent the loss of biodiversity by emphasizing the fact that changes to ecosystems bring about both changes in existing infectious diseases and the emergence of new infectious diseases (Ebola, etc.); Goal 16, aims to promote peaceful, all-embracing societies suitable for sustainable development, to ensure access to justice for all, and to build institutions that are effective, accountable, and embracing at all levels. This goal states that nurses, with their scientific knowledge and professional values, have the potential to provide solutions for individuals, families, and communities; and finally, Goal 17 states that the health sector can provide great benefits when working together with other

sector employees. The aim is to strengthen implementation tools for sustainable development and to revitalize global partnerships.

In line with these goals, it is emphasized that each of us, as individuals, play a key role in producing positive health behaviors, creating policies that promote equitable and fair access to health resources, and working together with national associations and other organizations in the implementation of these policies. As professionals in pursuit of our goals, we should be prepared to work alongside national nursing associations and other professionals. As health care team members, we should establish lines of communication to promote teamwork, foster inter-professional communication, and address national and global issues (ICN, 2017d).

GİRİŞ

Uluslararası Hemşireler Birliği (International Council of Nurses-ICN) hemşireler arasında mesleki kültürü oluşturmak, sürdürmek, meslekte paylaşılan değerleri yansıtmak, hemşireliği temsil etmek, evrensel olarak yaşanan sorunlara tüm hemşirelerin dikkatini çekmek ve birlik olarak hemşirelere düşen sorumlulukları yansıtmak üzere her yıl bir tema belirlemektedir (ICN, 2017a, 2017b). 2017 yılının teması, "Hemşireler: Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Ulaşmada Öncü Ses" olarak belirlenmiştir (ICN, 2017c). Bu başlığa göre ICN'nin temaya ilişkin öncelikli değerlendirmesi: Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri hemşirelerden daha fazlasını yapmasını istiyor şeklindedir. Bu duruma ilişkin ICN; düşük ücretlerle, yeterli kaynaklardan yoksun bir şekilde, uzun süreli fazla çalışma saatleriyle görev yapan hemşireler olarak, yasal ve eğitsel sınırlarımız çerçevesinde sağlıklı bir dünya yaratmak için içinde bulunduğumuz çevreyi ve yaşadığımız toplumu etkileyerek çalıştığımızı belirtmektedir (ICN, 2017d).

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH), 193 ülkenin imzası ile kabul edilerek Ocak 2016'da yürürlüğe girmiştir. SKH'ne ulaşmada stratejik plan olarak yoksulluğun azaltılması, demokratik yönetim ve barışı yapılandırma, iklim değişikliği, afet riski ve ekonomik eşitsizliği içeren temel alanlara yoğunlaşmıştır. Bu bağlamda hükümetlerin SKH'ni kendi ulusal kalkınma planları ve politikalarına entegre etmelerine destek sağlayacak ve Binyıl Kalkınma Hedefleri kapsamında kaydedilen ilerlemenin özellikle 2030 yılına kadar daha da hızlanması için birçok ülkeye destek sağlayacak çalışmalar da devam etmektedir (United Nations Department of Economic and Social Affairs Sustainable Development, 2015).

Özetle gelecek nesillere daha iyi bir dünya bırakmak amacıyla belirlenen bu hedefler doğrultusunda, hükümetler, özel sektör, sivil toplum ve vatandaşların ortak katılımının önemli olduğu belirtilmektedir. İnsanların yaşamı ve refahı için bir eylem planı hazırlamak ve daha geniş özgürlük anlayışı içerisinde dünya barışını güçlendirmek amacıyla

Tablo 1. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

Hedef 1. Yoksulluğa Son
Hedef 2. Açlığa Son
Hedef 3. Sağlıklı Bireyler
Hedef 4. Nitelikli Eğitim
Hedef 5. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
Hedef 6. Temiz Su ve Sıhhi Koşullar
Hedef 7. Erişilebilir ve Temiz Enerji
Hedef 8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme
Hedef 9. Sanayi, Yenilikçilik ve Alt Yapı
Hedef 10. Eşitsizliklerin Azaltılması
Hedef 11. Sürdürülebilir Şehir ve Yaşam Alanları
Hedef 12. Sorumlu Tüketim ve Üretim
Hedef 13. İklim Eylemi
Hedef 14. Sudaki Yaşam
Hedef 15. Karasal Yaşam
Hedef 16. Barış ve Adalet
Hedef 17. Hedefler İçin Ortaklıklar

Kaynak: United Nations Development Programme (UNDP) (2017). *Sürdürülebilir kalkınma hedefleri*. Retrieved from <http://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainabledevelopment-goals.html>

hazırlanan ve 17 başlık altında belirlenen hedefler Tablo 1'de sunulmuştur (Acaroğlu, 2010; ICN, 2017d; UNDP, 2017).

SKH'ne ulaşmada tüm kamu ve özel sektör çalışanlarının önemli rol ve sorumlulukları bulunmaktadır. Sağlık sektörü içinde önemli bir yeri olan hemşirelere de, bu hedeflere ulaşmada önemli görevler düşmektedir. Bu derlemenin amacı, SKH'ne ülkemiz hemşirelerinin dikkatini çekmek üzere ICN tarafından belirlenen temayı ana noktalarıyla özetlemek ve yine ICN temasında vurgulanan hemşirelik çıkarımlarına dikkat çekmektedir. Bu bağlamda öncelikle Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda ICN tarafından hazırlanan hedefler ana noktalarıyla özetlenerek, hemşireler olarak yapabileceklerimize yönelik açıklamalara yer verilmiştir.

Hedef 1. Yoksulluğa Son

Bu hedefte öncelikle her tür yoksulluğu, nerede olursa olsun sona erdirmek amaçlanmıştır. Yoksulluk, güçsüzlüğün ana unsuru olarak tanımlanmaktadır. Bu

durum, sosyal hiyerarşiyi etkiler ve çocukların entelektüel ve sosyal gelişimini sınırlar. Yaşamın erken döneminde karşılaşılan zorluklar sonraki yılları büyük ölçüde etkiler. Erken çocuklukta var olan olumsuz koşullar, eğitim alma olanaklarını ve iyi bir iş bulma olanağını sınırlar; izleyen süreçte kötü bir çevrede yaşam, kötü alışkanlıklar gibi durumlar ortaya çıkar. Yoksulluk, gıda, giyecek ve barınma olanaklarına erişimi engelleyerek sağlık durumunu da doğrudan etkilemektedir. Aynı zamanda yoksulluk, bireylerin sağlığına kavuşması için uygulanacak gerekli tedaviyi almasını da engeller (ICN, 2017d).

Hemşireler insan sağlığı için inanılmaz zor koşullarda, fedakarca çalışarak, hassas/riskli bireyler (mahkum, evsiz vb.), bölgeler (yakın, uzak vb.) arasında ayırım yapmaksızın bakım verir. Sağlığı korumayı/geliştirmeyi amaçlayan bakım girişimleri, aynı zamanda hemşirelik mesleğinin gelişimine de katkı sağlamaktadır. Bu durum hemşirelerin çağdaş rollerini geliştirerek, toplumun da bakışını değiştirir. Hemşireler, sağlığı tehlikeye atabilecek/zarar verebilecek durumlarla ilk karşılaşan ve değerlendirmeyi yapan bir disiplin olabilmektedir. Bu nedenle hemşirelik girişimleri tıbbi tanıdan öte sağlıklı/hasta bireylerin sağlık gereksinimlerine odaklanmalıdır (ICN, 2017d).

Hedef 2. Açlığa Son

Bu hedefte öncelikle açlığı bitirmek, gıda güvenliğini sağlamak, beslenme imkanlarını geliştirmek ve sürdürülebilir tarımı desteklemek amaçlanmaktadır. Dünyada yaklaşık 2 milyar insanda malnütrisyon ve fazla kilo-obezitenin olduğu, 5 yaş altı 159 milyon çocuğun ise açlık ile mücadele ettiği ICN Tema Kit'inde vurgulanmaktadır. Her üç bireyden birini etkilediği ve çocuk ölümlerinin %45'inde alta yatan neden olduğu tahmin edilen yetersiz beslenme, insanların sahip oldukları potansiyellerini tam olarak ortaya çıkarmasını engeller. Çocuklarda büyüme ve gelişme bozuklukları, enfeksiyona eğilim, yağ ve şeker tüketiminde artışa bağlı aşırı kilolu bireylerin sayısında ve kronik hastalıkların oranlarında artış en fazla ortaya çıkan durumlardır (ICN, 2017d).

Hemşireler, yetersiz beslenme riski altındaki bireyleri tanılayan, sorunu çözmek için yeni bakım modelleri geliştiren, tedavi programlarını insanların çevresel koşullarında uygulanabilecek şekilde değiştiren, politikalar geliştiren ve mevzuat değişikliklerini destekleyen alanlarda çalışmaktadırlar. Politik karar alma sürecini etkilemek amacıyla halkı bilgilendirmek için medyayı kullanırlar (ICN, 2017d).

Hedef 3. Sağlıklı Bireyler

Günümüzde politik alanda görülen gerginliklerin, döviz kurlarında dalgalanmanın, ekonomik istikrarsızlıkların, etnik gerilimlerin, açıklanamayan şiddet eylemlerinin ve terör örgütü eylemlerinin varlığı küresel ve öngörülemeyen bir tehdit haline gelmiştir. Ayrıca yaşadığımız çevre de değişerek; küresel sıcaklık artışı, antibiyotik tedavilerinde başarısızlık, gelir dağılımında eşitsizlik, sağlık harcamalarında artış meydana gelmiştir. Sağlık alanında ilerleme kaydedilmesine karşın, yaşam beklentisi ve kalitesinde ülkelerin kendi içinde ve ülkeler arasında hala belirgin farklılıklar bulunmaktadır (ICN, 2017d).

Bu noktada ICN Etik Kodları'na gönderme yaparak meslek üyelerinin dikkatini çekmektedir. *Hemşirelerin*; sağlık, sosyal ve diğer ekonomik hizmetlere erişimde kaynak ayırma noktasında, eşitlik ve adaleti savundukları belirtilir. Sağlık sistemlerinde hemşirelerin eğitim, beceri, deneyim ve bilgilerinin tüm avantajlarından yararlanılabilmesinin, hemşirelik iş gücü ve liderliğinin geliştirilmesinin, hemşirelerin yerel, ulusal ve küresel alandaki politik, ekonomik kararların alınmasına ve reform hareketlerine dahil edilmelerinin gerekliliğine değinilmiştir (ICN, 2017d). Konuya dikkat çekmek üzere ICN Tema Kit'inde yer alan bir vaka örneği aşağıda özetlenmiştir.

Küba sağlık sistemi mükemmelliği ve verimliliği ile dünya çapında tanınmaktadır. 1960'lardan bu yana ülkeye yapılan ticaret yaptırımlarından dolayı sınırlı kaynak olmasına rağmen, Küba sağlık bakımı için halkın tüm kesimlerine ulaştı ve dünyadaki sağlık ve esenlik ile ilgili en iyi sonuçları elde etmeyi başardı. Aynı zamanda düşük ve orta gelirli bölgelere diğerlerine

göre daha fazla sayıda hekim gönderdi. Örneğin, Küba Batı Afrika'daki Ebola krizine en erken yanıt gösteren ülkelerden biridir. Sağlık sisteminin başarısı, koruyucu bakım yaklaşımlarına bağlanmıştır. Başhemşire Dr. Idalmis G. InfanteOchoa, Küba'nın sağlık bakım sistemindeki başarısının büyük kısmının hemşireler sayesinde olduğuna inanmaktadır. Hemşireler insani gerçekleri ve teknolojik kaynakları kullanarak, kapsamlı, kaliteli ve bireye özgü bakıma odaklanırlar. Küba Hükümeti hemşirelik mesleğini çok destekliyor ve onların kararlarını önemsiyor. Hemşireler Sağlık Bakanlığı bünyesinde politika geliştirme ve karar alma süreçlerinde aktif olarak yer almaktadır. Küba'nın hem kırsal hem de kentsel alanlardaki nüfusunun tamamı eşit bir şekilde hemşirelere ulaşabilmektedir.

Hedef 4. Nitelikli Eğitim

Bu hedefin temel amacı, herkese eşit derecede kaliteli eğitim sağlamak ve herkese yaşam boyu eğitim imkanı tanımak olarak belirlenmiştir. Eğitim düzeyi sağlığın önemli bir sosyal belirleyicisi olarak kabul edilmektedir. Eğitim, gelecekteki istihdam fırsatlarını şekillendirmede önemli rol oynamakta, kararlarımızı ve seçimlerimizi etkilemektedir. Bununla beraber biyo-fiziksel ve ruhsal sağlık için yaşamsal önem taşıyan sosyal ve kişisel kaynakları sağlamaktadır. Aslında, eğitim düzeyi uzun vadede, sağlık ve yaşam kalitesini güçlü bir şekilde artırmaktadır (ICN, 2017d).

Gelişmekte olan ülkelerde ilköğretime kayıt oranının %90 olarak belirtildiği; ancak 57 milyon çocuğun okula gitmediği, dünya genelinde 103 milyon gencin temel okuma yazma becerisine sahip olmadığı ve bunun da yarısından fazlasının kadın olduğu, eğitim seviyesi arttıkça yaşamda kalma şansının da yüksek olduğu (sekiz yıl daha fazla) bu hedef kapsamında vurgulanmaktadır.

Hemşireler, sağlıklı yaşam için farkındalık oluşturma ve hastalığı önleme, erken tarama ve hastalıkların saptanmasında eğitimcilerle ortak çalışmaktadır. Bu engeller ancak eğitimcilerle birlikte çalışarak azaltılabilir (ICN, 2017d). Özellikle bireyleri eğitime teşvik etme ve olumlu sağlık davranışı kazandırma

noktasında toplum sağlığı ve okul sağlığı hemşirelerine önemli görevler düşmektedir.

Hedef 5. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Bu hedef kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak, kadınların ve kız çocuklarının toplumsal konularını güçlendirmek amaçlanmaktadır. Dünyada 495 milyon kadının eğitimsiz, meclislerde kadınların temsil oranının az (%27) olduğu, erkeklere göre daha düşük ücretle çalıştıkları (%20) ve 9 kızdan 1'inin 15 yaşından daha küçük yaşlarda evlendiği vurgulanmaktadır. Ayrıca toplumda cinsiyet eşitsizliğinin varlığı, büyük bir adaletsizlik göstergesidir. Toplumsal cinsiyet eşitliği temel bir insan hakkıdır. Bununla birlikte henüz, birçok toplumda genç kadınlar ve kızlar eşit olarak değerlendirilmemektedir. Kadına karşı şiddet, kaynakların dağılımında eşitsizlik ve cinsiyet ayrımı toplumsal cinsiyet eşitsizliği konusunda en çok karşımıza çıkan durumlardandır (ICN, 2017d).

Kadın egemen bir mesleğin profesyoneli ve sağlık hizmetlerinin sunumunda cinsiyetler arasındaki farklılıklara tanık olan biri olarak *hemşireler*, bu eşitsizlikleri ortadan kaldırmalıdır. Hemşirelik mesleğini oluşturan bireylerin büyük çoğunluğunu kadınların oluşturmalarına karşın, hemşirelik bir kadın mesleği olarak görülmemelidir. Dünyada birçok kadın resmi eğitim ve öğretim programlarını bitirerek, hemşirelikten gelir elde etmekte, kendi toplumlarında saygınlık kazanmaktadır. Ayrıca yetkili, nitelikli ve güçlü hemşire iş gücü, diğer kadınların sağlık ve refah düzeylerinin geliştirmesine yardımcı olmaktadır (ICN, 2017d). Konuya dikkat çekmek üzere ICN Tema Kit'inde yer alan bir vaka örneği aşağıda özetlenmiştir.

Zambiya'da, hemşireler, Human Immunodeficiency Virus (HIV)/ Acquired Immune Deficiency Syndrome (AIDS)'lu kişilerin tedavisi ve yönetimi konusunda kadın haklarını güvence altına almak için diğer kuruluşlarla işbirliği yapılmaktadır. Zambiya'daki Ndola Katolik Piskoposluk Merkezi tarafından AIDS Entegre Programı kurulmuştur. Bu programda hemşirelik ve tıbbi bakım, sosyo-ekonomik destek, insan hakları ve yasal destek ve psikolojik bakım arasında işbirliği

oluşturulmuştur. Toplumla bakım hizmeti sunmak için hükümet ve sivil toplum kuruluşlarıyla da yakın bir işbirliği bulunmaktadır. Hemşireler, hemşirelik kliniklerinde ve toplumda, ailelere HIV ve Tüberküloz (TBC)'un bulaşma durumları hakkında bilgi vermektedir. HIV ile yaşayan insanların ailelerinden ve arkadaşlarından sevgi ve destek almaları gerektiği konusunda farkındalığı artırarak damgalanmayı azaltmaya çalışmaktadır. Hemşirelerin çalışmalarının bir parçası olarak, çocuk istismarına ve kadına şiddete karşı yasal koruma sağlamak, eşleri ölen kadınlara eşlerinden kalan mirasın ölen eşlerinin aileleri tarafından ele geçirilmesini önlemek için yasal kurumlar, insan hakları gönüllüleri ve diğer yasal alanlarla işbirliği de yapılmaktadır. Bu çalışma sonucunda, kadınlar, ihtiyaç duydukları bakım ve tedaviyi alabilmek için daha çok fırsat yakalamışlardır.

Güney Afrika'da HIV bakımının hemşirelik temel sağlık hizmetlerine entegre olduğu programlar başlatılmıştır. Birinci basamak sağlık kurumundaki hemşireler, kliniklerinde birinci basamak antiretroviral tedavi (ART), cinsel sağlık ve diğer bütüncül bakım uygulamaları sunmaktadır. Bu durum özellikle, cinsel istismara maruz kaldıktan sonra tedaviye ulaşabilen kadınların sayısını artırmıştır. Tıbbi bakım uygulamalarının sınırlı olduğu bölgelerde ART'ye erişimin sağlanarak HIV bulaşmasının azaltılması amaçlanmaktadır.

Hedef 6. Temiz Su ve Sıhhi Koşullar

Bu hedef kapsamında, herkes için suya ve sağlığa erişimi ve erişimin sürdürülebilirliğini garanti altına almak amaçlanmaktadır. Güvenli ve ulaşılabilir su, halk sağlığı için önemlidir. Temiz su ve sağlıklı koşulların sağlanması, milyonlarca insanın yaşam koşullarını iyileştirmek, ülkelerin ekonomilerini güçlendirmek ve yoksulluk oranlarını azaltmak için kritik önem taşımaktadır. Sağlığı koruma ve hijyeni sağlamada maliyeti en uygun olan girişimlerden biri olan el yıkamanın olumlu sağlık davranışı olarak bireylere kazandırılması kapsamında eğitimlerin etkin bir şekilde yapılması için uygun koşulların sağlanmasında, hemşireler kritik bir öneme sahiptir (ICN, 2017d).

Hedef 7. Erişilebilir ve Temiz Enerji

Bu hedef kapsamında herkes için erişilebilir, güvenilir, sürdürülebilir ve modern enerji sağlamanın önemi üzerinde durulmaktadır. Temiz suya erişim, hava kirliliği, yetersiz beslenme üzerinde durulması gereken en önemli konulardır. Hemşirelerin temiz enerjinin önemini, sağlık ve sağlık hizmeti sunumundaki etkilerini bilmeleri önemlidir. Bu noktada hemşireler olarak öncelikle sağlığa zarar verebilecek etkileri önlememiz ve yardım davranışlarını araştırmamızın gerekliliğine vurgu yapılmaktadır (ICN, 2017d).

Hedef 8. İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme

Bu hedefin temel amacı, sürdürülebilir, kapsayıcı ekonomik kalkınmayı ve tam, üretici ve insan onuruna yakışır işlerde istihdamı sağlamaktır. Çok yönlü ve eğitilmiş bir sağlık iş gücüne erişim, yerel, ulusal ve küresel sağlık sonuçlarını iyileştirmek için kritik bir öneme sahiptir. Sağlık sektörü önemli bir ekonomik alan ve istihdam kaynağıdır. Sağlık hizmetlerine talebin giderek artmasıyla birlikte, milyonlarca insana yeni iş imkanı oluşturmaya devam etmektedir. Ancak bu kapsamda lisans eğitimi, kariyer planlama, lisansüstü eğitim, uygun istihdam, işe alma ve iş gücünde kalma stratejileri; hemşirelik açısından ele alınması gereken bazı sorunlar olarak görülmektedir (ICN, 2017d).

Hedef 9. Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

Bu hedef kapsamında dayanıklı altyapı inşa etmek, sürdürülebilir ve kapsayıcı sanayileşmeyi ve yeni bulaşları teşvik etmek amaçlanmaktadır. Sağlık hizmetlerinin erişilebilirliği; biyo-fiziksel, psikolojik ve sosyo-kültürel iyilik hali, hastalıkların önlenmesi, hastalıkların tanısı ve tedavisi, morbidite ve mortalitenin azaltılması adına önem taşır.

Hemşireler bakımın kalitesini, etkinliğini ve erişilebilirliğini artırmalı, inovasyon potansiyellerini kullanmalıdır (ICN, 2017d). Hemşireler bireylerin sağlık sorunları ile ilk karşılaşan ve bakım hizmeti sunan bir meslek grubu olarak, bireylerin sağlık bakım sistemi

içinde yaşadıkları zorluklara çözüm getirebilen, kaliteli, ulaşılabilir ve etkili bakım uygulamaları geliştirmelidir.

Hedef 10. Eşitsizliklerin Azaltılması

Bu hedef kapsamında ulaşılması planlanan amaç, ülke içinde ve ülkeler arasındaki eşitsizliklerin azaltılmasıdır. *Hemşireler*, sağlık bakım sistemi içinde sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı kişilere de eşit imkân sunulması gibi konulara meydan okumak ve hastaların haklarını savunmak için kritik öneme sahiptir. Bütün insanların sağlık bakım gereksinimlerine odaklanmak, hemşirelik mesleğinin zengin mirasının bir parçasıdır (ICN, 2017d).

En dezavantajlı gruplar, sağlık bakım hizmetine en fazla gereksinim duyan bireyler olmalarına karşın, bu hizmeti almaktan yoksun kalabilmektedir. Ayrıca, yoksul ve dezavantajlı gruptaki kişilerin tedavi ve bakım hizmetlerinde diğer bireylerden çok daha farklı seçeneklere başvurduğu bilinmektedir. Bu durum, sağlık bakım hizmetlerinin iyi organize edilmemesi nedeniyle olabilir. Hemşirelik, bu tür durumları engelleme ve hastaların haklarını savunmada kritik bir role sahiptir. Diğer sağlık profesyonelleriyle işbirliği içinde olan hemşireler, sosyo-ekonomik farklılıkların kabul edilemez olduğu bir ortam yaratabilirler. Hemşirelik mesleğinin en önemli mirası, tüm insanların sağlık gereksinimlerinin savunuculuğunu yapmaktır.

Hedef 11. Sürdürülebilir Şehir ve Yaşam Alanları

Bu hedef kapsamındaki belirlenen amaç; kentleri ve insanların yaşam alanlarını herkesi kucaklayan, güvenli, güçlü ve sürdürülebilir kılmaktır. 2050 yılına gelindiğinde, dünya nüfusunun %70'inin kentsel alanlarda yaşayacağı tahmin edilmektedir. Bu nedenle, küresel sağlığın kentler tarafından belirleneceği düşünülmektedir. Şehirler, insanların büyüüp yaşayacakları, çalışacakları ve hayatını sürdüreceği bağlamı sağlamalıdır. Kültürel canlılık ve ekonomik büyümedeki artış, yoksulluk ve suç oranındaki yükselmeyi de kaçınılmaz kılacaktır (ICN, 2017d).

Hedef 12. Sorumlu Tüketim ve Üretim

Bu hedef, sağlık hizmetlerinin, hizmet kaynaklarının sürdürülebilirliğini ve atıkların yönetimini kapsamaktadır (ICN, 2017d). Sağlık bakım profesyonelleri de bireylerin sağlık durumlarının korunması ve sürdürülmesinden sorumlu oldukları için atıkların yönetimine toplumun dikkatini çekmelidir. Ayrıca kendileri de atık yönetimi ile ilgili ilkelere önem vermeli, uymalıdır. Bu konuyla ilgili Dünya Sağlık Örgütü Raporu'nda tıbbi atıkların sadece %58'inin uygun şekilde imha edildiği belirtilmektedir (World Health Organization [WHO], 2017). Bu durum da bulaşıcı hastalıklar, kesici-delici alet yaralanmaları, radyasyon yayılımı gibi toplum sağlığını önemli ölçüde tehdit eden durumlara neden olmaktadır.

Hedef 13. İklim Eylemi

Hemşireler ve diğer sağlık profesyonelleri iklim koşullarının değişen etkilerine doğrudan tanık olmaktadır. Bu konuya yönelik Kanada Hemşireler Birliği'nin "İklim Değişikliğine Yönelik Hemşirelerin Rolü" başlıklı raporu, iklim değişikliklerinin insan sağlığı üzerindeki etkileri ve hemşirelerin rollerine rehberlik etmektedir. Hükümetlerin iklim değişikliği konusunda harekete geçmesini savunmada hemşirelerin aktif bir rol oynadıkları/oyunacakları vurgulanmaktadır. Özellikle hemşireler ve hemşire dernekleri toplum sağlığını etkileyecek iklim değişikliklerinin farkında olmalı ve toplum sağlığını koruyacak önlemler planlamalıdır (ICN, 2017d).

Hedef 14. Sudaki Yaşam

Okyanusların ve diğer doğal su kaynaklarının bakımı, gıda, ilaç, biyo-yakıt ve diğer ürünler de dâhil olmak üzere çeşitli doğal kaynakları sağlaması nedeniyle çok önemlidir. Atıkların dağılımı ve uzaklaştırılmasını sağlar, iklim değişikliğinin azaltılmasına ve mevsimsel geçişlerin meydana gelmesine yardımcı olur. Ayrıca turizm ve rekreasyon için değerli kaynaklardır. Bu hedef kapsamında hemşirelere de gıda temini için

önemli bir kaynak olan suların temizliği ve gıda güvenliğinin sđalanması konusunda önemli görevler düşmektedir. ICN Tema Kiti'nde özellikle temiz su kaynaklarının (göl vb.) gıda teminini (su ürünleri) karşılayan önemli bir kaynak olduğu ve bu kaynakların çocuklarda malnutrisyonu önlemede etkili olabileceğini vurgulamaktadır (ICN, 2017d).

Hedef 15. Karasal Yaşam

Bu hedef kapsamında öncelikle amaç; karasal ekosistemleri korumak, restore etmek ve sürdürülebilir kullanimını sağlamak, ormanların varlığını korumak, çöllerle mücadele etmek, toprakların verimsizleşmesini önlemek ve verimliliği artırmak ve biyoçeşitlik kaybını durdurmaktadır. Ekosistemler, insan yaşamını sürdürmek için yaşamsal öneme sahiptir. İnsan refahının tüm yönleri, biyolojik çeşitliliği barındıran ekosistemden etkilenir. Biyo-çeşitlik kaybı ve ekosistemlerdeki değişiklikler sonucunda; bulaşıcı hastalıkların ortaya çıkma, gelişme sürecinde zayıflama, gıda ve beslenme güvenliğinde bozulma ile birlikte doğal felaketlerle karşılaşma riskinde de artış meydana gelebilir. Özellikle ekosistemle ilgili değişiklikler, mevcut infeksiyon hastalıklarındaki önceliklerin değişmesine, yeni infeksiyon hastalıklarının (EBOLA vb.) gündeme gelmesine neden olmaktadır (ICN, 2017d).

Hedef 16. Barış ve Adalet

Bu hedef kapsamında öncelikle ele alınan amaç; sürdürülebilir kalkınma için barışçıl ve herkesi kucaklayan toplumlar oluşturmak, herkesin adalete erişimini sağlamak, her seviyede etkin, hesap verebilir ve kucaklayıcı kurumlar inşa etmektir. Yoksulluk, eşitsizlik ile mücadele, kaosu barış ve adalete çevirmede hemşirelik mesleği çok önemlidir. *Hemşireler* bakım sorumluluğunu aldıkları topluma güven duymaktadır. Ayrıca toplumda oluşan hasar da hemşireler tarafından farkedilmektedir. Hemşirelerin bilimsel bilgi ve mesleki değerleri ile bireylere, ailelere ve topluluklara yardım için çözümler üretebilecek potansiyele sahip oldukları belirtilmektedir (ICN, 2017d).

Hedef 17. Hedefler için Ortaklıklar

Bu hedef kapsamında, sürdürülebilir kalkınma için küresel ortaklığın uygulama araçlarını güçlendirmek ve küresel ortaklığı yeniden canlandırmak amaçlanmaktadır. Sağlık sektörü, insan yaşamını olumsuz etkileyebilecek risk faktörlerini önlemek amacıyla geliştirilen stratejilerin yürürlüğe girmesini sağlama çalışmalarında, diğer birimlerden ayrı düşünülemez. Sağlık sektörü diğer birimlerle işbirliği içinde çalışırken, büyük fayda sağlayabilir. Bu bağlamda, sağlık sektörü, endüstri ve diğer devlet kuruluşları ile işbirliği içinde çalışmalarını yürütmelidir. Bunun yanı sıra sağlık sektörü, mali ve düzenleyici tedbirler de dahil olmak üzere birden fazla alanda güçlü, tehlikeli ve dürüst olmayan bir endüstri ile mücadele edebilir. Bulaşıcı olmayan hastalıkların temel nedenleri başta sağlık dışı sektörlerdir. Bazı sektörler, genellikle sağlık politikalarının uygulamalarını takip etmeksizin, ticaret ya da finans gibi ekonomik çıkarları göz önünde bulundururlar. Bu noktada hemşireler, sağlık politikaların uygulanmasında (örneğin kapalı alanlarda sigara içme yasağı, ilaçların temini) önemli role sahip olan ve sağlık sektöründe kilit konumda yer alan sağlık bakım profesyoneldir (ICN, 2017d).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu derleme makalesinde; 2030 yılında ulaşılması amaçlanan 17 sürdürülebilir küresel hedef, ICN'nin bu hedefler kapsamındaki açıklamaları ve hemşirelerde farkındalık oluşturacak, meslek üyesi olarak üzerimize düşen sorumlulukları açıkladığı tema içeriğini ülkemiz hemşirelerine yansıtacak şekilde özetledik. Bu bağlamda ICN;

Öncü Ses - Birey olarak; olumlu sağlık davranışı kazandırmaya liderlik, politika oluşturma, sağlık kaynaklarına eşit, adil ulaşım, ulusal dernekler ve diğer kuruluşlarla iş birliği yapmada politikaları hayata geçirmede anahtar rol oynamamız,

Öncü Ses - Profesyon olarak; ulusal hemşirelik dernekleri aracılığıyla çalışarak ve meslek çalışanlarını bir araya getirerek hedeflerimize ulaşma konusunda dayanışma içinde olmamız ve

Öncü Ses - Sağlık bakım ekibinin üyesi olarak; ekip çalışması, meslekler arası iletişim, ulusal ve global konularla ilgilenen birimlerle iletişim kurmamız gerektiğini önemle vurgulamaktadır (ICN, 2017d).

Hemşireler, sağlıkla ilgili hedeflere yönelik çalışmakla yükümlü iken, hükümetler de hemşirelerin hedeflerine ulaşmalarına katkıda bulunacak araçların sağlanmasından sorumludur.

Kaynaklar

- Acaroğlu, R. (2010). 2010 uluslararası hemşire yılı. *FNJN Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 18(3), 114-115.
- International Council of Nursing (ICN) (2017d). 2017 - Nurses: A voice to lead - Achieving the sustainable development goals. Retrieved from <http://www.icn.ch/publications/2017-nursing-a-voice-to-lead-achieving-the-sustainable-development-goals/>
- International Council of Nursing (ICN) (2017a). *Definition of nursing*. Retrieved from <http://www.icn.ch/who-we-are/icn-definition-of-nursing/>
- International Council of Nursing (ICN) (2017b). *Who we are*. Retrieved from <http://www.icn.ch/who-we-are/who-we-are/>
- International Council of Nursing (ICN) (2017c). *What we do*. Retrieved from <http://www.icn.ch/what-we-do/what-we-do/>
- United Nations Department of Economic and Social Affairs Sustainable Development (2015). *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development*. Retrieved from <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/7891Transforming%20Our%20World.pdf>
- United Nations Development Programme (UNDP) (2017). *Sürdürülebilir kalkınma hedefleri*. Retrieved from <http://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals.html>
- World Health Organization (WHO) (2017). *About social determinants of health*. Retrieved from http://www.who.int/social_determinants/sdh_definition/en/